

Ważność wstępnych badań lekarskich od 2015 r.

Anna Sosnowska Kancelaria Radcy Prawnego

radca prawny, ekspert prawa pracy

Zgodnie z ustawą z dnia 7 listopada 2014 r. o ułatwieniu wykonywania działalności gospodarczej (Dz. U. z 2014r. poz. 1662) z dniem 1 kwietnia 2015r. zmianie ulegają zasady poddawania **pracowników** wstępnym badaniom lekarskim. Ustawodawca rozszerzył w porównaniu z aktualnie obowiązującymi przepisami katalog osób zwolnionych z obowiązku poddania się wstępnym badaniom lekarskim. Konsekwentnie pracodawcy będą mogli częściej zatrudniać **pracowników** bez konieczności przeprowadzenia tychże badań.

Wstępne badania lekarskie od 2015 r.

Każdy pracownik przed dopuszczeniem do pracy zobowiązany jest przedstawić pracodawcy zaświadczenie lekarskie stwierdzające, że jego stan zdrowia pozwala na wykonywanie pracy. Pracodawca natomiast nie może dopuścić pracownika do pracy bez aktualnego orzeczenia lekarskiego stwierdzającego brak przeciwwskazań do pracy na określonym stanowisku. W związku z powyższym **pracownicy** są poddawani **badaniom** wstępnym do pracy, badaniom okresowym oraz badaniom kontrolnym.

Sąd Najwyższy - Izba Administracyjna, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w *wyroku z dnia 18 grudnia 2002 r., I PK 44/2002, OSNP 2004/12 poz. 209* zajął stanowisko, że „aktualnym orzeczeniem lekarskim w rozumieniu art. 229 § 4 kodeksu pracy jest orzeczenie stwierdzające stan zdrowia pracownika w dacie, w której ma być dopuszczony do pracy. Zachowuje ono aktualność w okresie w nim wymienionym, jednak staje się nieaktualne w przypadku wystąpienia w tym okresie zdarzeń, które mogą wskazywać na zmianę stanu zdrowia pracownika.”.

Kto podlegać będzie wstępnym badaniom lekarskim

Stosownie do treści znowelizowanego art. 229 § 1 **kodeksu pracy**, od 1 kwietnia 2015r. wstępnym badaniom lekarskim, z zastrzeżeniem wyjątków ustawowych, podlegać będą:

- osoby przyjmowane do pracy,
- **pracownicy** młodociani przenoszeni na inne stanowiska pracy i inni pracownicy przenoszeni na stanowiska pracy, na których występują czynniki szkodliwe dla zdrowia lub warunki uciążliwe.

Zwolnienie z obowiązku przeprowadzenia wstępnych badań lekarskich

W myśl nowego art. 229 § 11 kodeksu pracy, od 1 kwietnia 2015 r. wstępnym badaniom lekarskim nie będą podlegać osoby, które są:

- przyjmowane ponownie do pracy u tego samego pracodawcy na to samo stanowisko lub na stanowisko o takich samych warunkach pracy w ciągu 30 dni po rozwiązaniu lub wygaśnięciu poprzedniego stosunku pracy z tym pracodawcą,

- przyjmowane do pracy u innego [pracodawcy](#) na dane stanowisko w ciągu 30 dni po rozwiązaniu lub wygaśnięciu poprzedniego stosunku pracy, jeżeli przedstawią pracodawcy aktualne orzeczenie lekarskie stwierdzające brak przeciwwskazań do pracy w warunkach pracy opisanych w skierowaniu na badania lekarskie, a pracodawca ten stwierdzi, że warunki te odpowiadają warunkom występującym na danym stanowisku pracy, z wyłączeniem osób przyjmowanych do wykonywania prac szczególnie niebezpiecznych.

Do prac szczególnie niebezpiecznych zaliczamy prace stwarzające duże zagrożenia wypadkami przy pracy lub [chorobami zawodowymi](#), takie jak: prace na wysokości, prace w warunkach narażenia na działanie substancji chemicznych (w tym o działaniu rakotwórczym lub mutagennym), prace w warunkach narażenia na działanie szkodliwych czynników biologicznych, roboty budowlane, rozbiórkowe, remontowe i montażowe prowadzone bez wstrzymania ruchu zakładu pracy lub jego części, prace w [zbiornikach](#), kanałach, wnętrzach urządzeń technicznych i innych niebezpiecznych przestrzeniach zamkniętych. Wykonywanie takich prac nawet przez krótki czas może być przyczyną pogorszenia stanu zdrowia i wystąpienia przeciwwskazań do zatrudnienia przy określonych pracach.

Omówiony powyżej art. 229 § 11 pkt 2 kodeksu pracy będzie miał zastosowanie odpowiednio w przypadku przyjmowania do pracy osoby pozostającej jednocześnie w stosunku pracy z innym pracodawcą.

Obecnie badaniom wstępnym nie podlegają osoby przyjmowane ponownie do pracy u danego [pracodawcy](#) na to samo stanowisko lub na stanowisko o takich samych warunkach pracy, na podstawie kolejnej umowy o pracę zawartej w ciągu 30 dni po rozwiązaniu lub wygaśnięciu poprzedniej umowy o pracę z tym pracodawcą.

Od kiedy stosujemy nowe przepisy

Zgodnie z art. 41 ustawy o ułatwieniu wykonywania [działalności](#) gospodarczej przepisy dotyczące badań lekarskich wejdą w życie z dniem 1 kwietnia 2015 r.

Do [skierowań na badania lekarskie](#) wydanych przed dniem wejścia w życie nowych przepisów oraz do badań lekarskich rozpoczętych przed dniem 1 kwietnia 2015 r. stosuje się przepisy dotychczasowe.

W myśl art. 32 ust. 1 ustawy o ułatwieniu wykonywania działalności gospodarczej, zasad dotyczących przeprowadzenia badań lekarskich w brzmieniu nadanym nową ustawą, nie stosuje się do orzeczeń lekarskich stwierdzających brak przeciwwskazań do pracy, wydanych przed dniem 1 kwietnia 2015 r.

Badania okresowe i kontrolne bez zmian

W 2015 roku nie ulegną zmianie natomiast zasady przeprowadzania okresowych oraz kontrolnych badań lekarskich [pracowników](#).

Szczegóły przeprowadzania oraz częstotliwość poddawania pracowników badaniom okresowym, w zależności od rodzaju wykonywanej przez pracowników pracy, zostaną uregulowane w odpowiednim rozporządzeniu. Stosownie do treści art. 33 ust. 1 ustawy [o ułatwieniu wykonywania działalności gospodarczej](#), w brzmieniu dotychczasowym

do dnia wejścia w życie nowego aktu wykonawczego zachowuje moc aktualnie obowiązujące rozporządzenie z dnia 30 maja 1996 r. w sprawie przeprowadzania badań lekarskich **pracowników**, zakresu profilaktycznej opieki zdrowotnej nad pracownikami oraz orzeczeń lekarskich wydawanych do celów przewidzianych w Kodeksie pracy (Dz. U. Nr 69 poz. 332 ze zm.).

Bez zmian pozostanie również art. 229 § 5 kodeksu pracy. W świetle powołanego przepisu, pracodawca zatrudniający pracowników w warunkach narażenia na działanie substancji i czynników rakotwórczych lub pyłów zwłókniających jest obowiązany zapewnić tym **pracownikom** okresowe badania lekarskie także:

1. po zaprzestaniu pracy w kontakcie z tymi substancjami, czynnikami lub pyłami;
2. po rozwiązaniu stosunku pracy, jeżeli zainteresowana osoba zgłosi wniosek o objęcie takimi badaniami.

Tak jak dotychczas, w przypadku niezdolności do pracy trwającej dłużej niż 30 dni, spowodowanej chorobą, pracownik podlegać ponadto będzie kontrolnym badaniom lekarskim w celu ustalenia zdolności do wykonywania pracy na dotychczasowym stanowisku.

Kto ponosi koszty badań lekarskich

Koszt badań lekarskich ponosi pracodawca. Wstępne, okresowe i **kontrolne badania lekarskie** przeprowadza się na podstawie skierowania wydanego przez pracodawcę. Skierowanie powinno zawierać:

1. określenie rodzaju badania profilaktycznego, jakie ma być wykonane,
2. w przypadku osób przyjmowanych do pracy lub **pracowników** przenoszonych na inne stanowiska pracy - określenie stanowiska pracy, na którym osoba ta ma być zatrudniona; w tym przypadku pracodawca może wskazać w skierowaniu dwa lub więcej stanowisk pracy, w kolejności odpowiadającej potrzebom zakładu,
3. w przypadku **pracowników** - określenie stanowiska pracy, na którym pracownik jest zatrudniony,
4. informacje o występowaniu na stanowisku lub stanowiskach pracy czynników szkodliwych dla zdrowia lub warunków uciążliwych oraz aktualne wyniki badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia, wykonanych na tych stanowiskach.

Anna Sosnowska Kancelaria Radcy Prawnego

radca prawny, ekspert prawa pracy

Artykuł został opublikowany na stronie internetowej serwisu kadry.infor.pl w 2015 roku; stan prawny: 2015 rok; www.kadry.infor.pl

Nota prawna: Kancelaria Radcy Prawnego Anna Sosnowska informuje, że powyższy artykuł może nie zawierać aktualnego stanu prawnego oraz nie stanowi porady prawnej i nie może być w taki sposób rozumiany. W celu uzyskania indywidualnej porady lub konsultacji prawnej skontaktuj się bezpośrednio z Kancelarią.